

Nr 556

Av herr Carlsson i Stockholm m. fl., om åtgärder för att tillföra domstolarna trafikteknisk sakkunskap.

(Lika lydande med motion nr 478 i Första kammaren)

Trafikmålen tenderar att bli alltmer dominerande vid våra domstolar. Det förhållandet att i många fall sådant mål avgörs utan att domaren själv har trafikerfarenhet framstår som mindre lämpligt. Vid 1959 års riksdag begärdes i en motion utredning, avseende möjligheterna att i gällande författningar infoga bestämmelser om införlivande av trafiktekniskt sakkunskaniga i domstolarna vid handläggningen av vissa trafikmål.

Första lagutskottet anförde i sitt utlåtande (nr 6) bl. a.: »Att trafikerfarenhet otvivelaktigt är av stort värde för domstolens ledamöter vid handläggningen av trafikmål ligger i öppen dag, och utskottet saknar anledning att utgå från annat än att denna uppfattning är allmänt omfattad.» Mot förslaget att vidta särskilda åtgärder för att tillförsäkra domstolarna sådan trafikerfarenhet anfördes emellertid förutom organisatoriska svårigheter även att den mänskliga faktorn är den vanligaste orsaken till trafikolyckor. Kunskapen och erfarenheten rörande motorfordonstrafik blir alltmer utbredd och den sedan länge höga frekvensen av trafikmål måste ha gett domstolarna en icke obetydlig erfarenhet i trafiktekniska spörsmål. Dessutom erbjöd de i 23 kap. 14 § rättegångsbalken gällande bestämmelserna om anlitande av sakkunskap en tillfredsställande lösning i de fall, där särskild sakkunskap krävdes. Med hänvisning härtill avstyrkte första lagutskottet den av motionärerna begärda utredningen. Riksdagen följde utskottet.

Med hänsyn till att sedan dess trafikmålen ytterligare ökat i omfattning samt med hänsyn till den pågående omdaning av vårt rättsväsende finner vi det angeläget att ta upp denna fråga till förnyad prövning, då den ökat i angelägenhet.

Visserligen torde det vara riktigt, att den mänskliga faktorn är den vanligaste orsaken till motortrafikolyckor. Men man kan fråga sig, om inte just detta gör, att det skulle vara värdefullt att de som bedömer sådana fall själva har erfarenhet av motortrafik. Som också utskottet framhållit föreligger också en sådan erfarenhet i allt fler fall. Men problemet är, att denna kunskap inte är tillräckligt utbredd. Vi instämmer helt i utskottets inledningsvis anförda yttrande, att trafikerfarenhet otvivelaktigt är av stort värde för domstolens ledamöter vid handläggningen av trafikmål.

Gällande bestämmelser fastslår — som utskottet redogör för — att åklagaren skall ha utfört förundersökningen så, att relevant material föreligger. De medger också för domstolen att vid behov instämma expertis. Men problemet gäller här att bland dem som skall bedöma de olika synpunkter, som anförs i målet, bör finnas erfarenhet av motortrafikens speciella problem.

Självfallet är det ett önskemål i en stor mängd mål av skiftande art, att det inom domstolen finnes erfarenhet av i målet förekommande problem. Lika självfallet är det, att detta önskemål inte kan tillgodoses annat än i mycket begränsad omfattning. I ovannämnda utskottsutlåtande refereras vad i denna fråga *processkommissionen* anförde i sitt betänkande (SOU 1926: 32). För sådan specialreglering av vissa typer av mål uppställdes två förutsättningar. För det första bör mål av samma art förekomma i sådan utsträckning, att en särskild organisation för dem är motiverad. För det andra bör denna sakkunskap »äga förutsättningar att i högre grad än lekmannadomare i allmänhet bedöma målet i dess helhet». När dessa båda förutsättningar föreligger, *förordade* processkommissionen att sakkunskap skulle tillföras domstolen.

Att trafikmålen uppfyller den första förutsättningen, att målen av viss typ skall förekomma i stor utsträckning, torde inga delade meningar råda om. Att trafikerfarenhet är värdefull för domstolens ledamöter vid handläggningen av trafikmål därom kan vi med utskottet utgå ifrån att allmän enighet råder. Gällande regler har inget stadgat om att sådan erfarenhet skall finnas *inom* domstolen vid handläggningen av trafikmål, och det har också visat sig, att sådan erfarenhet saknas hos många domare. Vi finner därför att starka skäl talar för att frågan om tillförande av trafiktekniskt sakkunniga till domstol som handlägger trafikmål bör allvarligt övervägas.

Med anledning härav hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att frågan om införlivande av trafiktekniskt sakkunniga vid handläggningen av trafikmål utredes.

Stockholm den 26 januari 1962

C. W. Carlsson

C.-G. Enskog

Eric Nelander

Daniel Wiklund

Einar Rimmerfors